

Obsah

PŘEDMLUVA

9

I. SVOBODA, ROVNOST, VLASTNICTVÍ: KE KONSTITUČNÍ MONARCHII (1789-1792)

Odmítnutí společenských výsad a emancipace třetího stavu	23
Abbé Sieyès: <i>Esej o privilecích</i> (1788) (JR)	26
Abbé Emmanuel Sieyès: <i>Co je třetí stav</i> (1789) (JR)	43
<i>Srpnové dekrety: zrušení vrchnostenského režimu</i> (4.–11. srpna 1789) (JR)	55
Občanská a politická práva	61
První francouzská <i>Deklarace práv člověka a občana</i> (26. srpna 1789)	62
Otázka politických práv žen	65
Marie-Jean-Antoine de Condorcet: <i>O přiznání občanských práv ženám</i> (1790) (ET)	66
Olympe de Gouges: <i>Deklarace práv ženy a občanky</i> (1791) (ET)	74
Otázka zrovnoprávnění židovského a nebělošského obyvatelstva francouzských kolonií	83
Zrovnoprávnění židovského obyvatelstva	83
Abbé Henri Grégoire: <i>Návrh na obrození židovského národa</i> (1789) (KJ)	85
Otázka zrovnoprávnění nebělošského obyvatelstva francouzských kolonií	99
Jacques-Pierre Brissot: <i>Zrušení obchodu s černochoy</i> (únor 1790) (KJ)	100

Nový vztah mezi církví a státem	109
<i>Občanská ústava duchovenstva</i> (12. července 1790) (KJ)	109
Omezení shromažďovacího práva	119
<i>Le Chapelierův zákon</i> (14. června 1791) (JR)	119
Diskuse o podstatě trestu a o zrušení trestu smrti	123
Michel Lepeletier de Saint-Fargeau: <i>Zpráva o projektu trestního zákona a Úvahy o zvláštní otázce zrušení trestu smrti</i> (30. května 1791) (DT)	126
<i>Diskuse o Lepeletierově zprávě</i> (Maximilien Robespierre, Jérôme Pétion, Adrien Duport, 30. května – 1. června 1791) (DT)	137
Úvod k ústavě konstituční monarchie (září 1791); úvodní články (DT)	145
Otázka války	149
Jacques-Pierre Brissot: <i>Projev o postavení zahraničních mocností ve vztahu k Francii a o králově přípravě války, přednesený v Zákonodárném shromáždění</i> (29. prosince 1791) (DT)	151
Jacques-Pierre Brissot: <i>Druhý projev o nezbytnosti války proti německým panovníkům, přednesený ve Společnosti [přátel Ústavy = jakobínský klub] na zasedání v pátek 30. prosince 1791</i> (DT)	154
Maximilien Robespierre: <i>Projev proti válce, pronesený v jakobínském klubu 2. ledna 1792</i> (DT)	159
Utopie pro novou společnost. Výchova nového občana: návrhy systému veřejného vzdělání	167
Condorcet: <i>O veřejném vzdělání</i> (20.–21. dubna 1792) (DT)	169

Michel Lepeletier de Saint-Fargeau: <i>Návrh národního vzdělání</i> (1793) (DT)	174
Veřejné zdraví	182
François Xavier Lanthenas: <i>O vlivu svobody na zdraví, morálku a štěstí</i> (1. června 1792) (DT)	183
Vizionářská architektura	193
Etienne-Louis Boullée: <i>O podstatě těles. O jejich vlastnostech. O jejich podobnosti s naším ustrojením</i>	195
Etienne-Louis Boullée: <i>Náhrobní pomníky neboli kenotafy</i>	197
Etienne-Louis Boullée: <i>Newtonovi</i> (DT)	200

II. SVOBODA, ROVNOST, BRATRSTVÍ: RADIKÁLNÍ REPUBLIKA A CESTA K DIKTATUŘE (1792-1794)

Proces s králem	205
Antoine de Saint-Just: <i>Projev v Konventu o soudu s Ludvíkem XVI.</i> (13. listopadu 1792) (ET)	208
Malesherbes, Tronchet, Desèze: <i>Obhajoba krále</i> (26. prosince 1792) (DT)	217
Ústava pro Republiku	229
Nerealizované ústavní návrhy z roku 1793	229
Tzv. „girondinský“ návrh ústavy z 15. února 1793 a jeho Deklarace práv (DT)	231
Tzv. „jakobínská ústava z roku I“ z 24. června 1793 – Deklarace práv (DT)	236
Nová éra lidstva: zavedení republikánského kalendáře	241
Gilbert Romme: <i>Zpráva o republikánské éře</i> (10. září 1793) (DT)	243

Ustavení diktatury a obhajoba nezbytnosti revoluční vlády	251
Antoine de Saint-Just: <i>Projev o nezbytnosti vyhlásit až do doby míru revoluční vládu</i> (10. října 1793) (ET)	253
Maximilien Robespierre: <i>Zpráva o principech revoluční vlády, přednesená jménem Výboru obecného blaha</i> (5. nivôsu roku II – 25. prosince 1793) (ET)	259
Podoby revolučního „teroru“	270
Maximilien Robespierre: <i>Principy politické morálky, jimiž se musí Konvent řídit při vnitřní správě republiky</i> (17. pluviôse roku II – 5. února 1794) (ET)	271
Teror hospodářský a sociální program Hory: ventôské dekrety	279
Antoine de Saint-Just: <i>Zpráva ve jménu Výboru obecného blaha a Výboru pro všeobecnou bezpečnost o uvězněných osobách</i> (8. ventôse roku II – 26. února 1794) (ET)	281
Antoine de Saint-Just: <i>Prováděcí předpis k dekretu proti nepřítelům Revoluce</i> (13. ventôse roku II – 3. března 1794) (ET)	291
Teror umělecký: povinná ideologizace umění	293
Jacques-Louis David: <i>Návrh občana Davida na vytvoření pomníku Sláva francouzského lidu</i> (17. brumairu roku II Republiky – 7. listopadu 1793) (ET)	295
Jacques-Louis David: <i>Projev přednesený občanem Davidem téhož dne, opět k pomníku Sláva francouzského lidu</i> (ET)	297
Jacques-Louis David: <i>Projev, v němž J. L. David nabízí Národnímu konventu obraz zavražděného Marata</i> (24. brumairu roku II – 14. listopadu 1793) (ET)	303

Teror jazykový: tažení za vymýcení místních nářečí	306
Bertrand Barère: <i>Zpráva a projekt dekretu, představeného jménem Výboru obecného blaha, o místních lidových jazycích a o výuce francouzského jazyka</i>	
(8. pluviôse roku II Republiky – 27. ledna 1794) (DT)	307
Abbé Grégoire: <i>Zpráva o nezbytnosti a prostředcích vymýcení místních nářečí a o nutnosti rozšířit užívání francouzského jazyka po celém území</i>	
(16. prairialu roku II – 4. června 1794) (DT)	313
Teror náboženský: od kultu Rozumu ke kultu Nejvyšší bytosti	320
Maximilien Robespierre: <i>Projev o vztahu náboženských a morálních představ k republikánským zásadám a o národních svátcích</i>	
(18. floréalu roku II – 7. května 1794) (ET)	322
Maximilien Robespierre: <i>Dva slavnostní projevy k poctě Nejvyšší bytosti</i>	
(20. prairialu roku II – 8. června 1794) (ET)	336
Vrchol teroru politického	340
<i>Zákon z 22. prairialu roku II</i> (10. června 1794) (DT)	340

III. SVOBODA, VLASTNICTVÍ, STABILITA: „BURŽOAZNÍ“ REPUBLIKA DIREKTORIA (1795–1799)

Ústava z roku III. Deklarace lidských a občanských práv	
povinností	347
<i>Deklarace lidských a občanských práv</i> (DT)	349
Kritika „zleva“: Spiknutí „rovných“	353
Pierre Sylvain Maréchal: <i>Manifest rovných</i> (1795/1796) (JR)	356

Svoboda vyznání a odluka církve od státu	358
Antoine Boissy d'Anglas: <i>Zpráva o svobodě vyznání</i> (3. ventôse roku III – 21. února 1795) (DT+KJ)	361
Abbé Henri Grégoire: <i>O svobodě vyznání</i> (rok III) (KJ)	369
Za občanské náboženství – „teofilantropie“	380
C*(Chemin): <i>Příručka teofilantropů neboli zbožňovatelů Boha a přátel lidí, obsahující výklad jejich dogmat, morálky a náboženských úkonů, s poučením o organizaci a oslavě vyznání</i> (rok VI – 1798) (DT)	381
<i>Sbírka zpěvů, hymen a ód, určených k náboženským a morálním slavnostem teofilantropů neboli zbožňovatelů Boha a přátel lidí</i> (rok VI – 1798) (DT)	387
Nový vědecký obraz člověka (a ženy)	389
Pierre-Georges Cabanis: <i>Vztahy mezi tělesnou a mravní stránkou člověka. Výňatky z díla</i> (DT)	391
Kritická autoreflexe Revoluce	401
Joseph de Maistre: <i>Úvahy o Francii</i> (1797) (KJ)	401
Chronologický přehled základních událostí Francouzské revoluce (se zařazením textů z této antologie)	451
Bibliografie	462
Jmenný rejstřík	469